

РЕШЕНИЕ

№ 22783

гр. София, 02.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 60 състав, в публично заседание на 10.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Терзиев

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **12944** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, във вр. с чл. 118, ал. 1 КСО. АССГ е сезиран с жалба от Е. Л. А., чрез адв. З. Н. срещу Решение № 2153-21-308/13.12.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град, с което е отхвърлена жалбата и срещу Разпореждане № [ЕГН]/90 от 19.11.2024 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град, с което е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Твърди се, че решението е постановено в противоречие с материалния закон и несъответствие с целта на закона. Претендира отмяната на обжалвания административен акт. В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител адв. Н. се поддържа жалбата, претендира и присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение.

Ответникът, Директор на ТП на НОИ С. – град, чрез упълномощен юрисконсулт, в съдебно заседание, оспорва жалбата, прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение и претендира присъждане на юрисконсултско такова.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателката Е. А. е подала Заявление с вх. № 2113-21-7690/18.10.2024 г./л.58/, с което е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, към което е приложила изискуемите се съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите осигурителния стаж (НПОС) документи за

преценка правото на пенсия.

Въз основа на представените документи и наличните данни в Регистъра на осигурените лица /РОЛ/ на НОИ, длъжностното лице по ПО е зачело на г-жа А. осигурителен стаж до 17.10.2024 г. както следва:

20 години 04 месеца 08 дни от първа категория труд и по чл 104 ал4 КСО /осигурителен стаж на лица по чл.69 от КСО/; 15 години 08 месеца 13 дни от трета категория труд.

На основание чл. 104 КСО общият осигурителен стаж, превърнат към трета категория е 49 години 07 месеца и 16 дни. Към датата на заявлението – 18.10.2024 г. жалбоподателката е навършила 53 години 11 месеца и 11 дни.

С Разпореждане № № [ЕГН]/90/19.11.2024 г. на длъжностно лице по ПО при ТП на НОИ - С.-град (л.77), е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. В разпореждането е посочено, че жалбоподателката нямала право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69б, ал. 1 КСО, тъй като не отговаряла на изискването на чл. 18, ал. 4 НПОС – не придобива право на пенсия по чл. 69 КСО, тъй като няма изискуемата в разпоредбата възраст.

Разпореждането е обжалвано по административен ред пред директора на ТП на НОИ С. – град, който с процесното Решение № 2153-21-308/13.12.2024 г. е отхвърлил жалбата и е потвърдил спорното разпореждане. В него са развити съображения, че определящ за прилагането на чл. 69 и чл. 69б КСО е характерът на положения труд. След като безспорно е установено, че Е. А. е била само държавен служител по ЗМВР, то за придобиване право на пенсия следва да се преценяват само условията по чл. 69 КСО. Изложено е, че ако се приеме тезата на жалбоподателката и се допусне лицата, които имат стаж с изискуемата продължителност по чл. 69 КСО, но нямат необходимата възраст, посочена в същата норма, да се пенсионират по реда на чл. 69б КСО, се нарушават основни принципи на осигурителното законодателство, целта на закона и се застрашава осигурителната система.

Решението от 13.12.2024 г. е връчено на Е. А. и същото е обжалвано на 27.12.2024г.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена при спазване изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с критериите по чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 ал.1 от КСО и при липса на отрицателни процесуални предпоставки.

От правна страна съдът намира следното:

Обжалваният административен акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 117, ал. 1 КСО и с оглед представената Заповед № 1712/17.08.2015 г., от която е видно, че Т. В. е назначен на длъжността Директор на ТП на НОИ С. – град (л.81), като с него е потвърдено разпореждане, също издадено от компетентен орган, съгласно Заповед № 1015-21-67/01.03.2021 г. (л.69) и Заповед № 2395/25.02.2021 г. (л.70). При издаване на процесното решение не са допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила, които да са от такова естество, че да са ограничили правото на жалбоподателката да участва в административното

производство.

Същите са постановени в писмена форма и съдържат изискуемите законови реквизити, като при постановяването им не е допуснато процесуално нарушения изразяващо с ограничаване правата на заявителя в производството или несъбиране или недопускане на относими за решаващата дейност, доказателства.

Между страните не е налице спор по фактите. Както в жалбата, така и в оспореният акт всъщност е посочено ясно, че към датата на подаване на заявлението си Е. А. има осигурителен стаж от 20 г. 4м и 08 дни от първа категория труд и по чл.104 ал.4 КСО /стаж на лица по чл.69 КСО/ и 15 г. 08м. и 13 дни от трета категория. Същият превърнат съгласно правилото на чл.104 от КСО възлиза общо на 49г. 7м и 16дни .

Към датата на подаване на заявлението заявителката е навършила 53г. 11м. и 11 дни, като сборът от осигурителен стаж и възраст е определен на 96.

Описаната фактическа обстановка не е спорна между страните. Спорният въпрос по делото касае приложимостта на чл. 18, ал. 4 НПОС и чл. 69б КСО.

Не е спорно също така, че жалбоподателката като държавен служител по ЗМВР попада в персоналният обхват на чл. 69, ал. 2 КСО, както и че към момента на подаване на заявлението за пенсиониране не е навършила 54 години и 02 месеца за календарната 2024 г., изискуема съгласно правилото на чл. 69, ал. 9 КСО.

По силата на чл.69 ал.2 КСО държавните служители по Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за специалните разузнавателни средства и по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража... придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като държавни служители по посочените закони.

От своя страна, разпоредбата на чл.69б ал.1 т.1 и т.2 КСО предвижда, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия, са навършили възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете /т.1/, като от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

От цитираната разпоредба се налага извода, че за придобиване на правото на пенсия по чл. 69б, ал. 1 КСО следва да са налице три условия – определена възраст, минимално необходим стаж от първа категория и необходим сбор от навършена възраст и осигурителен стаж.

Съдът намира, че изложените съображения в процесното решение, според които нормата на чл. 69б, ал. 1 КСО предвижда по-благоприятни условия за пенсиониране на лица, упражняващи тежък физически труд на изчерпателно посочени длъжности, между които не са държавни служители по чл. 69, ал. 2 КСО, включително и държавните служители по ЗМВР, каквато е и Е. А., не намират опора в закона.

Видно е, че към датата на подаване на заявлението жалбоподателката не отговаря на изискванията

по чл. 69, ал. 1 вр. ал. 9 КСО, тъй като няма навършената изискуема възраст от 54 г. и 02 месеца за 2024 г. Тя обаче отговаря на изискванията на чл. 69б, ал. 1, т. 2 КСО, като към 2024 г. е навършила изискуемата възраст за жените – 53 години и 11 месеца.

Следва да се отбележи, че от акта на ответника изобщо не следва извод каква възраст би следвало да е навършило лицето за да упражни правата си. Неясно е и изявлението му каква е минималната възраст, която законодателя иска да унифицира. Всъщност и видно от нормата на чл. 69б ал.1 т.2 законодателят унифицира не минимална, а максимална възраст – до навършване на 55г. Посочената норма изобщо не унифицира минималната възраст а предвижда нейното нарастване с годините. Същата обаче не остава унифицирана за всички лица, защото всеки отделен служител е бил на различна възраст към 2015г., респ. един, макар и работил 10г. първа категория труд ще се пенсионира на 54, друг на 53г., трети – чак на 55 и прочее в зависимост от това на каква възраст е започнал работа на посочената длъжност и на каква възраст го е „заварило“ изменението в закона.

Съгласно разпоредбата на чл. 17, ал. 1, т. 2 НПОС за осигурителен стаж при пенсиониране на лицата по чл. 69 КСО се зачита изслуженото време по чл. 69, ал. 2 и 3 КСО. Според чл. 17, ал. 2 НПОС осигурителният стаж по чл. 69 КСО се зачита за първа категория труд. От цитираната разпоредба следва извод, че осигурителният стаж на лицата по чл. 69б КСО се "зачита", а не се "приравнява" на първа категория труд при пенсиониране, следователно трудът по чл. 69 КСО е от първа категория, а не от друг вид категория(Решение № 3724 от 09.04.2025 г. по адм. д. № 2124/2025 г., VI отд. на ВАС).

В Решение № 2291 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 9879/2020 г., VI отд., както и в Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г., VI отд., е прието, че институтите на чл. 69 и чл. 69а КСО не са в условията на обуславящ/обусловен, т.е. за придобиване право на пенсия от лица, работещи при условията на първа или втора категория труд (чл. 69б КСО), са без значение обстоятелствата дали същите са и военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България или държавни служители по Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, които не са достигнали изискуемата се възраст (но не и осигурителен стаж) за придобиване право на пенсия по чл. 69 КСО.

Тълкуването на двата правни института, направено от пенсионния орган, и то във връзка с посочената разпоредба в подзаконовия акт – чл. 18, ал. 4 НПОС, не държи сметка за уредбата на първично ниво на правно регулиране, която е ясна, а направеното по същество нейно допълване има определено ограничаващ характер по отношение признатите от закона права, поради което следва да бъде съобразено предписаното в чл. 5, ал. 1 АПК. В този смисъл е например Решение № 3724 от 09.04.2025 г. по адм. д. № 2124/2025 г., VI отд. на ВАС. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и като норма от подзаконов нормативен акт не може да преустанови действието на норми от по-висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО, а освен това е в противоречие с тях, тъй като въвежда различни правила от предвидените в нормите на КСО. В този смисъл е и практиката на ВАС, обективизирана в Решение № 4375 от 28.04.2025 г. по адм. д. № 7497/2024 г., Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм.дело №10189/2020 г., Решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., Решение № 562/22.01.2025 г. по адм.дело № 11098/2024 г., Решение № 2076 от 4.03.2025 г. по адм. д. № 11285/2024 г., в които е посочено, че норма от подзаконов нормативен акт като чл. 18 ал. 4 НПОС не може да преустанови действието

на норми от по-висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО.

Съдебната практика непротиворечиво приема, че разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с равнозначно приложение с оглед на правните последици. Това налага извода, че при наличие на една от двете хипотези, уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО, правото на пенсия следва да бъде зачетено в която и хипотеза да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете, като следва да се приложи нормативната уредба в по-благоприятния за заявителя вариант (Решение № 3748 от 09.04.2025 г. по адм. д. № 318/2025 г., VI отд. на ВАС). В същия смисъл са и решенията по адм. дела № 9879/2020 г., № 10189/2020 г., № 11052/2023 г., № 5649/2024 г., № 10885/2024 г., № 11098/2024 г., 11285/2024 г. на ВАС.

В обобщение настоящия състав счита, че разпоредбата на чл.18, ал. 4 от НПОС не е пречка за отпускане на тази пенсия. Тази норма има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 2 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради което на основание чл. 5, ал.1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл.15 ал.3 от Закона за нормативните актове. / в този смисъл е и Решение № 13432 от 10.12.2024 г. по адм. д. № 5649/2024 г., VI отд. на ВАС/

Предвид изложеното, следва да се направи извод, че Е. А. отговаря на условията на чл. 69б, ал. 1 КСО, поради което постановеният отказ се явява незаконосъобразен и подлежи на отмяна.

Горното налага на основание чл. 173, ал. 2 от АПК преписката да бъде върната на административния орган за издаване на нов административен акт при съобразяване на указанията, дадени в настоящото решение относно тълкуването и прилагането на закона.

Предвид изхода на спора в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски, като такива се претендират общо в размер на 1 000 лв., за заплатено в брой адвокатско възнаграждение. Ответникът е направел възражение за прекомерност на така претендирания адвокатски хонорар, предвид, че делото не се отличава с фактическа и правна сложност, което съдът намира за основателно. В случая делото е приключило в едно съдебно заседание без доказателствени искания и при липса на фактическа и правна сложност на същото, поради което претендираните разноски за адвокатско възнаграждение следва да се редуцират до установения минимум по чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно до 500 лв.

Водим от горното и на основание чл. 118, ал. 1 от КСО във връзка с чл. 172, ал. 2, предл. 2 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на Е. Л. А. Решение № 2153-21-308/13.12.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. –град.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на ТП на НОИ С. – град за ново произнасяне, съобразно

даденото в решението тълкуване на материалния закон.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт да заплати на Е. Л. А., ЕГН: [ЕГН], направените по делото разноси за адвокатско възнаграждение в размер общо на 500,00 /петстотин/ лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: